

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАН УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ: ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 2017 РІК ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПОДАЛЬШОЇ РОБОТИ

Сесія Загальних зборів НАН України
26 квітня 2018 року

26 квітня 2018 року відбулася звітна сесія Загальних зборів НАН України, під час якої було розглянуто результати діяльності установ Академії в 2017 р., найвагоміші досягнення в галузі фундаментальних і прикладних досліджень, проаналізовано проблеми, які виникали впродовж звітного періоду, та окреслено основні напрями подальшої роботи.

Звітна сесія Загальних зборів Національної академії наук України відбулася 26 квітня 2018 р. у приміщенні Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У заході взяли участь члени та наукові працівники НАН України, представники органів державної влади, наукової та освітянської громадськості, зокрема президенти національних галузевих академій наук, засобів масової інформації. Під час роботи сесії було обговорено основні результати діяльності установ Академії в 2017 р., розглянуто найголовніші досягнення вчених НАН України, окреслено напрями подальшої роботи та проаналізовано найактуальніші проблеми, що постають сьогодні перед українською науковою спільнотою.

Відкриваючи зібрання, президент Національної академії наук України академік НАН України **Борис Євгенович Патон** у своєму вступному слові поінформував присутніх, що за результатами сесії Загальних зборів Національної академії наук України по виборах дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів НАН України, яка відбулася 7 березня поточного року, Академія отримала гідне поповнення свого персонального складу — 21 академіка і 67 членів-кореспондентів.

Далі слово було надано раднику Президента України **Юрію Петровичу Богущькому**, який оголосив присутнім звернення Президента України Петра Олексійовича Порошенка до учас-

Вступне слово президента Національної академії наук України академіка Б.Є. Патона на відкритті звітної сесії Загальних зборів НАН України

ників сесії Загальних зборів Національної академії наук України.

Шановні друзі!

Щиро вітаю вас із проведенням Загальних зборів Національної академії наук України.

Ця сесія є символічною, адже відбувається у ювілейний, сотий рік від заснування Академії і дає можливість підбити підсумки та визначити вектори її подальшої діяльності.

У нинішній непростий час Україна потребує інноваційних підходів для розв'язання актуальних проблем безпекового, соціально-економічного, екологічного та гуманітарного напрямів. Тому саме наука має стати в авангарді прогресивних змін і трансформацій.

Переконаний, що ваша кропітка самовіддана праця та високий професіоналізм будуть запорукою виконання цих амбітних завдань і надійним підґрунтям всебічного реформування, якісно нового рівня ефективності наукової сфери.

Бажаю усім міцного здоров'я, мирного неба, щедрої долі та подальших звершень в ім'я України.

Петро Порошенко

На адресу учасників заходу надійшло також вітання від Голови Верховної Ради України Андрія Володимировича Парубія.

Шановні друзі!

Сердечно вітаю вас із відкриттям важливого форуму у житті Академії — річної сесії Загальних зборів Національної академії наук України, на якій узагальнюються основні підсумки діяльності та визначаються завдання на майбутнє.

Національна академія наук України має багато яскравих імен, всесвітньо відомих наукових шкіл, які за столітній період здобули високий авторитет у сфері науки, збагативши цивілізаційний простір новими знаннями, великими відкриттями й інноваційними результатами. Ваш творчий потенціал та здобутки є одним із найважливіших стратегічних ресурсів розвитку держави.

Верховна Рада України засвідчує працівникам Академії глибоку повагу і наголошує на гострій необхідності всебічного сприяння розвитку науки на сучасному етапі, покращення умов функціонування та матеріально-технічного забез-

Учасники звітної сесії Загальних зборів НАН України

печення науково-технічної сфери, підвищення статусу та соціального захисту вчених.

Нові знання та інновації, в основу яких покладено наукові результати та високотехнологічні рішення, визначають перспективи науково-технічного розвитку держави, закладають якісний інструментарій конкурентної економіки. Великою мірою це також стимулює розвиток високотехнологічного вітчизняного бізнесу.

Розуміючи важливість цієї істини, Верховна Рада України за активної участі науковців нещодавно провела парламентські слухання з питання «Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку». Сподіваємось, що, як і ваш сьогоднішній представницький форум, цей захід сприятиме науково-інноваційному розвитку України задля поліпшення якості життя наших громадян.

Дорогі учасники річної сесії Загальних зборів Національної академії наук України, зичу вам плідної роботи, нових успіхів і звершень в ім'я науки, суспільства та України!

Андрій Парубій

Далі президент НАН України академік Б.Є. Патон виголосив тези звітної доповіді «Основні підсумки діяльності Національної академії наук України у 2017 році та завдання на наступний період» (див. повний текст на с. 8), в якій було зазначено, що минулого року, попри вкрай складні умови, вчені Академії отримали чимало вагомих результатів у сучасних наукових напрямках. Найбільших здобутків досягнуто на перетині різних галузей наук, що засвідчує необхідність подальшого посилення уваги до організації міждисциплінарних досліджень. Крім того, високий рівень результатів значною мірою забезпечувався співпрацею вчених НАН України з провідними зарубіжними науковими центрами та участю у великих міжнародних програмах і проектах, а отже, важливим завданням є розширення і поглиблення такої співпраці, посилення уваги до підготовки заявок на поточні конкурси програми «Горизонт-2020».

Говорячи про підсумки інноваційної діяльності, президент НАН України відзначив позитивні наслідки рішення Президії Академії щодо реформування діяльності НАН України

Вручення Золотої медалі НАН України імені В.І. Вернадського академіку НАН України Володимирі Васильовичу Моргуну

Вручення Золотої медалі НАН України імені В.І. Вернадського професору Юрію Федаку (Канада)

Вручення відзнаки НАН України «За сприяння розвитку науки» відомому французькому меценату Бертрану Косту

в напрямі ефективного наукового супроводу реалізації пріоритетів економічного розвитку держави. Посилилися зв'язки з виробничою сферою, налагоджено співпрацю з об'єднаннями роботодавців, промисловців та підприємців, укладено угоду про співпрацю з Мінекономрозвитку, отримано чимало інноваційних результатів у галузі прикладних досліджень, в реальний сектор економіки впроваджено низку науково-технічних розробок. За словами академіка Б.Є. Патона, пріоритетом інноваційної діяльності Академії були і залишаються роботи, спрямовані на зміцнення безпеки й обороноздатності держави. НАН України сподівається на державну підтримку наукових колективів, які виконують оборонні дослідження. Головну роль тут має відігравати новий державний фонд розвитку ключових технологій та підтримки інновацій в оборонно-промисловому комплексі, який створюється зараз.

Принциповим і вкрай болючим для Академії питанням є забезпечення науковими кадрами, особливо науковою молоддю. Запровадження цільової програми підтримки молодих учених і забезпечення повноцінного функціонування Київського академічного університету стануть, на думку президента НАН України, реальними кроками у залученні та закріпленні в Академії талановитої молоді. У 2018 р. мають відбутися пілотні конкурси з фінансуванням молодіжних лабораторій і груп в обсягах, що забезпечать виплату підвищеної зарплати, організацію закордонних відряджень та участь у міжнародних конференціях.

Щодо фінансового стану, то за підсумками 2017 р. із загального фонду держбюджету Академію було профінансовано на 2 млрд 716 млн грн, що майже на 658 млн грн більше за фактичне фінансування в 2016 р. Водночас навіть за такого зростання дефіцит бюджету за загальним фондом становив понад 620 млн грн. Не набагато кращими є бюджетні перспективи поточного року. Як зауважив академік Б.Є. Патон, у держбюджеті на 2018 р. фінансування Академії визначено в сумі 3 млрд 759 млн грн, що на 38% перевищує показник минулого року. Проте реальне зростання фінансування НАН

України в 2018 р. за основною бюджетною програмою становить лише 234 млн грн, або 9,3%. Тому особливої ваги набуває подальше збільшення надходжень до спеціального фонду наукових установ, насамперед завдяки активізації інноваційної діяльності та отримання міжнародних грантів.

Президент НАН України особливо підкреслив, що неодмінною умовою запровадження в Академії нової бюджетної програми з плановим обсягом фінансування в розмірі 500 млн грн є її цільова та адресна спрямованість. По суті, вона стане апробацією нової моделі фінансування діяльності Академії, а її підґрунтям є об'єктивне оцінювання наукової діяльності як кожної установи загалом, так і всіх її наукових підрозділів. Повноцінне застосування нової методики оцінювання наукових установ і пов'язане з цим запровадження нової бюджетної програми з підтримки розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень, активізація інноваційної діяльності для задоволення потреб реального сектору економіки та соціальної сфери держави, поглиблення інтеграції до світового наукового простору — це найвагоміші напрями подальшого реформування діяльності Академії і основні завдання на наступний період.

На завершення доповіді академік Б.Є. Патон нагадав, що цей рік є роком великого ювілею Академії, який відзначатиметься як на

загальнодержавному, так і на міжнародному рівні — 100-річчя від часу заснування НАН України включено до Календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО на 2018 р.

Після виголошення звітної доповіді президента НАН України виступили провідні науковці Академії та запрошені гості. За результатами обговорень було ухвалено відповідну постанову Загальних зборів НАН України, якою затверджено Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2017 р. та визначено основні завдання Академії на наступний період.

Під час сесії Загальних зборів відбулося урочисте вручення Золотої медалі НАН України імені В.І. Вернадського. За підсумками конкурсу 2017 року їй присуджено академіку НАН України Володимиру Васильовичу Моргуну та професору Юрію Федаку (Канада) з формулюванням «за видатні досягнення у галузі генетики та селекції сільськогосподарських рослин». Відзнакою НАН України «За сприяння розвитку науки» було нагороджено відомого французького мецената Бертрана Коста, який впродовж багатьох років підтримує археологічну науку в Україні.

Крім того, відбулася урочиста церемонія вручення дипломів лауреатам премій імені видатних учених України.

За матеріалами засідання підготувала О.О. Мележик